Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Europos LIETUVIS

Dvisavaitinis leidinys, leidžiamas nuo 1947.7.25 1999 m. sausio 24 d. Nr. 2 (2469)

Didžiosios Britanijos lietuviai atsisveikino su Eimučiu Šova

Sausio 12 d. Cmbran miestelyje Valijoje susirinkę Didžiosios Britanijos lietuvių atstovai drauge su Valijos - Baltų draugijos nariais išlydėjo paskutinėn kelionėn Eimutį Šovą. Krito Lietuvos ąžuolas. Eimučio Šovos, Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos Pirmininko ir 'Europos Lietuvio' Redaktoriaus netekome pirmą valandą nakties iš sekmadienio į pirmadienį, sausio 4-ąją. Linksmas ir draugiškas, kantrus ir nepaprastai darbštus jis ilgam išliks artimųjų ir draugų atmintyje. Negrįžtamai paliko mus būdamas tik 68-erių metų amžiaus. Atrodo vėl suskambs telefonas ir išgirsi malonų Eimučio balsą. Visada pilnas naujų idėjų, minčių ir sumanymų. Pilnas energijos, veiklos ir apmąstymų. Kiekvienas veiksmas ir jo pasekmės gerai apgalvoti ir pasverti. Didelė gyvenimiška patirtis.

Laidojimo apeigas vedė kun. dr. S. Matulis, MIC. Kapinėse kalbėjo brolio sūnus Andrius, einantis Didžiosios Britanijos lietuvių Sąjungos pirmininko pareigas Klemensas Tamošiūnas, specialiai iš Lietuvos atskridusi mirusiojo bičiulė Laima Andrikienė kalbėjo Lietuvos Seimo vardu. Skautų vardu kalbėjo ir paskutinį skautišką sudie sugiedojo p. Irena Gedržiūnienė. Dalyvavo Lietuvos Respublikos Ambasados Londone atstovai, Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos direktoriai Juozas Levinskas su žmona Bernadeta, Justina Snabaityte, Darius Furmonavičius su žmona Rūta, giminės, draugai ir pažįstami. Iš Londono atvyko artimiausi bendradarbiai Vytautas Keris, Kazimieras Makūnas, Paulius Tričys. Nuostabiai daug buvo angliškai kalbančių asmenų, Valijos - Baltų draugijos narių. Visi susirinkusieji buvo pakviesti gedulingų pietų viešbučio restorane.

Šviesus mirusiojo atminimas neblėstamai išliks visų jį pažinojusiųjų atmintyse, kurie ilgai jaus šią skaudžią netektį.

Darius Furmonavičius

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną Rūtą ir šeimą dėl brangaus vyro ir tėvelio mirties

DBLS Tarybos Prezidiumas

DBLS CV Pirmininkui a.a. Eimučiui ŠOVAI taip staigiai ir netikėtai mirus, jo žmoną, sūnų, dukrą ir visus čia Anglijoje bei Lietuvoje, giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Derby skyrius

Juozas Levinskas
naujas DBLS CV pirmininkas

1999 m. sausio 17 d. DBLS C. valdybos pasėdyje buvo išrinktas Sąjungos pirmininku J. Levinskas.

Jis gerai žinomas Britanijos lietuvių Bendruomenėje kaip ilgametis Derby Skyriaus pirmininkas ir aktyvus Lietuvių Skautų rėmėjas. Vedęs A. Justo Snabaičio buvusią žmoną Bernadetę. Du šeimos nariai yra DBLS ir LNB - vės C. valdyboje - J. Levinskas ir Justina Snabaitytė. Jie visi veda savo biznį - restoraną ir svečių rezidenciją.

DBLS posėdyje naujasis pirmininkas Juozas Levinskas kalbėjo: *'Aš norėčiau kreiptis į visus valdybos narius, visus Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos narius, visus lietuvius, dirbkime vieningai! Aš norėčiau visų Jūsų paprašyti man padėti. Aš stengsiuosi, kiek tik mano jėgos leis dirbti vienybės labui. Vardan tos Lietuvos vienybė težydi'*

Redakcija linki naujam pirmininkui darbštaus, ilgo ir sėkmingo pirmininkavimo.

Europos Lietuvio redakcinė kolegija

GIMTOSIOS ŽEMĖS ŠVIESA

A. Strakšys. Pokalbis su E. Šova

Tęsinys. Pradžia praėjusiame numeryje.

Tuo tarpu rusai bus atmušti, ir mes vėl grįšim į Vilnių.

Vilnietis?

Ne, aš gimęs Kaune. Ten dar mūsų namai tebestovi, tiktai kiti žmonės juose gyvena. Ten mano šaknys, o į Vilnių mes buvom 'komandiruoti', kai šį miestą Lietuva atgavo. Reikėjo kadrų - ir pasiuntė dirbti...

Taigi traukėtės mėnesiui, kitam, o pasirodo, išėjot visam gyvenimui...

Kariuomenė, kurios tikėjomės, nebuvo suorganizuota, Žemaitijoj savo fronto prieš bolševikus neatidarėm, žingsnis po žingsnio atsitraukėm iki Tilžės. Važiavome iš Anykščių su arkliais ir vežimėliu. Ta vasara buvo labai graži, saulėta, visa ji ir prabėgo po žydru dangumi.

Tai iš kur tas arklys ir vežimas? Policija rekvizavo?

Pardavėm daiktus ir nusipirkome. Tėvo giminės, kurie liko prie Anykščių, parūpino. Ir šitaip persikėlėm per Nemuną, šitaip atsidūrėm Vokietijos žemėj. Visų pirma vokiečiai atėmė ir arklį, ir vežimą. Rekvizavo karo reikmėms. Tai jau buvo Dancinge. Susodino į traukinį, o paskui įkurdino pabėgėlių stovykloje. Tėvą paėmė į Rytų frontą, bet jau doro kariavimo nebebuvo, buvo tiktai bėgimas nuo rusų, ir mes vėl laikinai susitikome. Ir vėl traukimasis, vėl bėgimas nuo fronto, kol Harco kalnuose sulaukėme amerikiečių...

Bet amerikiečiai - rusų sąjungininkai?

Bet ne rusai! Ten vyko žiaurūs mūšiai. Amerikiečiai išmušė rusus, apsidžiaugėme išvadavimu ir savo kelionių pragaro pabaiga. Tačiau tas džiaugsmas buvo priešlaikinis. Žemės, dėl kurių savo kraują liejo amerikiečiai, derybose buvo pažadėtos rusams.

Kaip ir Lietuva?

Kaip ir Lietuva 1939-aisiais. Po poros mėnesių mes vėl buvom priversti trauktis, nes amerikiečiai užleido tas žemes britams, o šie bolševikams. Taip atsidūrėme kit Harco kalnų pusėj. Pradėjau lankyti gimnaziją, nes jau buvo susirinkę lietuviai mokytojai, kuriems buvo ne tas pats, kokie bus ateity pabėgėlių vaikai. Iki 1947-ųjų lapkričio gyvenom Vokietijoje, paskui nutarėm, kad reikia važiuoti į Angliją, o iš ten mėginti vykti į Kanadą.

Kodėl būtent į Kanadą?

Ten buvo geriausios sąlygos naujakuriams. Bent jau šitaip mąstė tėvai. Tuo metu pasidarė aišku, kad sunku bus grįžti į Lietuvą, kad sugrįžusių laukia Sibiras ar kalėjimas, juo labiau policininko šeimos. Viltis buvo trečias pasaulinis karas, kuris pagaliau nušluos nuo žemės paviršiaus Sovietų Sąjungą ir visą bolševizmą ir mes galėsime sugrįžti į savo Lietuvą.

Tęsinys sekančiame numeryje

Kun. dr. S.Matulis, MIC, tolumoje - einantis DBLS CV pareigas K. Tamošiūnas, žentas Sylvano Woronysz, anūkai Dariukas ir Luiza, sūnus Gintas, dukra Anyta, žmona Rūta, dešinėje tolumoje brolio sūnus Gintas

DBLS Pirmininkui Eimučiui Šovai mirus, jo šeimai bei giminėms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

DBLS Mančesterio Skyriaus valdyba ir Nariai

Skaudžiai nelaimei ištikus, staiga mirus DBLS-gos C-ro V-bos pirmininkui a.a. Eimučiui Šovai, nuoširdžiausiai užjaučiame Jo žmoną Rūtą, dukrą Anytą, sūnų Gintą ir gimines, ir liūdime kartu su Jais.

Glaucesterio ir Stroudo DBLS Valdyba ir nariai

Vos grįžęs iš Lietuvos, buvau sukrėstas skaudžios žinios - staiga mirė a.a. E. Šova. Su juo teko bendradarbiauti naujųjų namų tvarkyme ir priežiūroje. Eimutis buvo gabus administratorius, ir mes susidraugavome. Reiškiu gilią užuojautą jo žmonai Rūtai, sūnui, dukrai ir kitiems artimiesiems.

Juozas Tarulis

Didžiai gerbiamoji ponia Rūta Šoviene, sūnau Gintai, taip pat dukrele Anyta su šeima, išreiškiame gilią, gilią, nuoširdžią užuojautą sunkioje valandoje.

Birminghamo skyriaus valdyba ir nariai

Lietuvos Nepriklausomybės šventė Londone

Tradicinis Vasario 16-osios minėjimas Londono ir apylinkės lietuviams įvyks
šeštadienį, vasario 13 d. 14.00 val.
Lietuvių namuose
17 Freeland Rd., Ealing, London W5 3HR

Iškilmingos pamaldos

sekmadienį, vasario 14 d. 11.00 val.
Londono Šv. Kazimiero Lietuvių bažnyčioje
21 The Oval, Hackney Rd., London E2

Minėjimo metu vyks šventinė programa

Rengia DBLS Centro Valdyba

Visi lietuviai ir svečiai maloniai kviečiami dalyvauti

Savaitės komentaras

Darius Furmonavičius

Pirmą kartą istorijoje Lietuvos kariniai ekspertai tikrina Rusijos Baltijos laivyną, esantį Karaliaučiaus krašte, tiria, ar Rusija pateikė teisingus duomenis Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai. Grupė Lietuvos ekspertų dirbs keturias dienas ir patikrins esamą techniką bei žmonių skaičių. Tai atliekama pagal Europos saugumą ir pasitikėjimą didinančių veiksmų sutartį, pasirašytą Vienoje 1990-aisiais.

Lietuva yra laikoma pirmaujančia kandidate NATO plėtimosi antrojoje bangoje, kuri greičiausiai bus skelbiama Vašingtono viršūnių susitikime 1999-ųjų balandžio mėnesį. Tai, kad Lietuvos Seimas priėmė Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio pasiūlytą įstatymo projektą apie Lietuvos gynybos išlaidų padidinimą iki 1.95-2 % GDP iki 2001-ųjų, yra rimtas ženklas Vakarų valstybėms apie ketinimų rimtumą ir pasirengimo pažangą.

Izraelio Parlamento pirmininkas Dan Tichon lankydamasis Lietuvoje darė spaudimą Lietuvos Prezidentui Valdui Adamkui ir Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui, kad negali viena komisija tirti Nacių ir Sovietų nusikaltimų. Priešingai, Lietuva buvo slapto Sovietų - Nacių sandėrio auka, todėl šiuos nusikaltimus privalo tirti ta pati komisija. Galbūt Izraeliui nepatinka aštri tiesa - sovietiniai nusikaltimai nė kiek nemenkesni nei nacių.

Tęsiasi Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos laiškų kampanija parlamentarams. Štai praėjusiais metais metų pabaigoje Mančesterio skyriaus pirmininkas Arkadijus Podvoiskis gavo atsakymą iš savo parlamentaro Tony Lloyd, kuriam rašė, kad reikėtų labiau išvystyti Britanijos ir Lietuvos prekybinius ryšius, skatinti investicijas į Lietuvą. Lord Simon of Highbury, Minister for Trade and Competitiveness in Europe rašo, kad Lietuva yra svarbi JK Centrinės ir Rytų Europos rinka, didžiausia iš Baltijos valstybių. 1997-aisiais eksportai į ją siekė £106.2 milijonų. Vasario mėnesį Prekybos ministro Brian Wilson bus paleista nauja investicijų skatinimo iniciatyva. Tai numatoma tekstilės mašinų, maisto perdirbimo, įpakavimo mašinų, transporto infrastruktūros ir turizmo srityse. Vilniuje 1999-aisiais planuojama turėti 'All-British Week' 'viskas pagaminta Britanijoje' savaitę, dalyvauti aštuoniose misijose, parodoje AgroBalt'99 Vilniuje gegužės mėnesį.

Didžiosios Britanijos lietuviai išlydėjo amžinybėn Lietuvos ąžuolą - lietuviškos veiklos šiame krašte organizatorių - Edmundą Eimutį Šovą.

BLOGIS BUS NUGALĖTAS

Seimo Pirmininko V. Landsbergio kalba, Iškilmingame Seimo posėdyje, 1999 m. sausio 13 d.

Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente,
Ponai Ministrai,
Ekscelencijos Ambasadoriai,
Aukštieji dvasininkai,
Garbūs svečiai, kolegos parlamentarai!

Kasmet paminime šią dieną, susimąstydami apie vertybes ir tuštybes, apie gyvenimą ir mirtį. Tų sąvokų sandūroje gali iškilti vienąsyk tuščias gyvenimas, kitąsyk - prasminga mirtis, - kas ką pasirenka arba kaip kam atsitinka. Žmonės, kurie pasirinko tiesą ir kovą už tiesą, o juos pasirinko mirtis, amžinai išliks mūsų atmintyje su viskuo, kas lydėjo Sausio 13-osios tragiškąją pergalę. Juolab, kad bemaž visi buvo tokie jauni, kuriems būtų reikėję gyventi ir gyventi, - o jie ėjo ten, kadangi nebenorėjo naujo pavergimo, nenorėjo gyventi parklupdyti į melo purvyną. Jie mirė laisvi, kaip ankstesnių laikų miškų kariai savanoriai, šimtąkart laisvesni už savo žudikus.

O dabar kelios mintys apie įvykius. Sausio 13-osios naktis turėjo Vilniuje tris atviras susirėmimų vietas. Prie televizijos bokšto žuvo beginkliai žmonės, trukdę ir stabdę priešininko veržimąsi. Jų laimėtas laikas, pasaulio televizijoms transliuojant agresoriaus žiaurumą, buvo vienas lemiamų veiksnių, kodėl Sovietų Sąjungos daliniai susvyravo arba negavo galutinės direktyvos bet kuria kaina užbaigti Lietuvos teisėtos valdžios sunaikinimą ir dar tą pačią naktį pasodinti administracinėje vadovybėje Kremliaus marionetes. Šūviai ten aidėjo ligi ketvirtos ryto. Vienuolika gyvybės aukų tą naktį prie bokšto, o taip pat daugybė sužeistų, suluošintų laisvės kovotojų išpirko savo Tėvynę išmėginimo valandą.

Konarskio gatvėje prie RTV pastatų tokia pati konfrontacija pasiėmė vieną gynėjo gyvybės auką, be to, puolėjai iš 'Alfos' specialiojo dalinio nušovė į nugarą savo pačių karininką. Žmonės ir Konarskio gatvėje dainavo, žvelgdami tiesiai į akis profesionalams žudikams, mojuojantiems automatais.

Tęsinys kitame Nr.

Lietuvos rašytojai prie naujo amžiaus slenksčio

Vilniuje gruodžio mėn. įvyko kas ketveri metai ruošiamas Lietuvos Rašytojų Sąjungos (LRS) suvažiavimas. Dabar LRS turi 350 narių, iš jų 30 gyvena užsieniuose. Išrinkta nauja 17 asmenų valdyba, o jos pirmininku perrinktas tas pats poetas, literatūrologas Valentinas Sventickas.

Per tą 4 metų laikotarpį valdyba posėdžiavo 41 kartą, aptardama LRS įstatus, lėšas, fondus, knygų leidybą, padalinių veiklą, stipendijas, premijas ir kt. Suvažiavime buvo pabrėžta, kad Lietuva yra maža šalis ir be valstybinės paramos kultūros žmogus negali išgyventi.
LRS suvažiavimas priėmė ir paskelbė deklaraciją, kuri pradedama šitokiais jautriais žodžiais:

"Esame ant naujo amžiaus slenksčio. Žvelgdami į tūkstantmetę savo praeitį, istorijos analuose regime sušvintant Lietuvos vardą, lenkiamės prie pirmosios mūsų knygos, matome nenutrūkstamas tautos ir žodžio pastangas išlikti. Tragiško XX amžiaus Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos patirtis- neužmirštama ir įpareigojanti. Su didžia pagarba tariame vardus kūrybos žmonių, kurie žuvo už tėvynę, buvo kalinami ir tremiami, persekiojami ir niekinami. Mūsų kultūrai padaryta didžiulė žala, kuri jaučiama nuolat."

Toliau rašoma, kad knyga turėtų kelti pasitikėjimą žmonėse, nes rašytojus ir jų kūrybą "jaudina drastiška šių dienų tikrovė- savižudybės, narkomanija, kontrabanda, valdininkų korupcija, plėšikavimai, smurtas ir žudynės, blėstantis pasitikėjimas teismais ir teisingumu, valdžios institucijomis, visa, kas tolsta nuo Dekalogo (Dešimt Dievo įsakymų M.B.). Perpildyti kalėjimai, gausėjantys bedarbių ir vargšų būriai, tūkstančiai mokyklinio amžiaus vaikų, nelankančių mokyklos- vargu ar galėtume išdidžiai nusigręžti nuo šių ir daugybės kitų socialinių piktžaizdžių, vargu ar galėtume tvirtinti, kad knygai tai nesvarbu".

Deklaracijoje minima ir sunki knygos padėtis, nes ją stengiasi išstumti ekranai, televizija, spaudos ir gyvenimo triukšmas, o taip pat ir įvairūs menkos vertės vertimai iš kitų kalbų.

O, rašytojai, žengdami į XXI amžių, turėtų labiau pasitikėti vieni kitais, perduodami iš savo rankų į ateities rankas pagrindinį tautos siekį ir tikslą išlikti, kad Lietuvos kultūra išsiskleistų įvairiomis kūrybos formomis ir taip pat bendradarbiavimu su kitomis šalimis. Rašytojams rūpi ir vaikų literatūra, jų kūryba, jos kokybė, konkursai ir įvairūs skatinimai.

Į XXI a. žengti su knyga, taip buvo pradėta ir baigiama LRS suvažiavimo deklaracija.

Suvažiavimas taip pat atviru laišku kreipėsi į vidaus reikalų ministrą St.Šedbarą ir į generalinį prokurorą K.Pėdnyčią, nurodydamas, kad 1993 m. dingo poetė Tatjana Rostovaitė, 1996 m. Vilniuje buvo nužudytas poetas Reimondas Jonutis, o 1998 m. dingo poetas kunigas Ričardas Mikutavičius. Atvirame laške LRS suvažiavimas reikalauja ištirti tuos nusikaltimus, surasti ir nubausti kaltininkus ir pranešti apie tai visuomenei.

LRS dabar leidžia savaitraštį "Literatūra ir menas", mėnesinius žurnalus "Metai" (buvusi "Pergalė") , "Nemunas" ir anglų-rusų kalbomis žurnalą "Vilnius". Niekas kitas, o tik Lietuvos rašytojai savo savaitraštyje "Literatūra ir Menas" pirmieji Atgimimą pradedant išlaisvino lietuvišką žodį, laikytą okupantų ir jų tarnų priespaudoje 50 metų. Jie pirmieji savo tame savaitraštyje ėmė kartoti uždraustus žodžius Lietuva ir Dievas (Dievas didžiąja raide). Išlaisvino juos iš priespaudos, o buvo visko, bet nesustabdysi upės bėgimo, anot Maironio. Ir nesustabdė.

Finansiškai LRS yra sunku. Okupacijos metais personalą ir pastatus išlaikydavo Maskva. Dabar patiems reikia rūpintis. Sumažėjo ir skaitytojų. Pirma skaitytojai spaudoje ieškodavo to, ko negalima buvo viešai pasakyti. Dabar pasikeitė viskas. Honorarai už raštus laikraštyje tokie, kad užtenka užsimokėti tik už kavos puoduką. Bet rašytojai vistiek rašo ir rūpinasi.

LRS gražiai bendrauja ir su išeivijos rašytojais. Išeivijos Lietuvių Rašytojų Draugija natūraliai yra labai sumažėjusi. Daugumas narių susesnę, ligoti. Nemaža jų yra mirę. Kai kas nors pelenais grįžo į tėvynę, kaip Vincas Krėvė-Mickevičius, Vytautas Alantas, Eduardas Cinzas, Pranas Lembertas, Henrikas Nagys, istorikė Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, Britanijos Halifakse gyvenęs Romualdas Giedraitis-Spalis, savo kūryba turtinęs senuosius ir jaunuosius lietuvius.

Dalis grįžo į Lietuvą, tarp jų Liudas Dovydėnas, Juozas Kralikauskas, Vincas Trumpa, Balys Gaidžiūnas (miręs Lietuvoje), Kazys Bradūnas, kuris žiemai dar išvažiuoja atgal į JAV, ir Bernardas Brazdžionis, kuris kas metai ilgas atostogas leidžia Lietuvoje, ir kai kurie kiti.

M.Barėnienė

P.S. "Literatūra ir Menas" Nr.1 išvardino 187 savo bendradarbius, kuriems nuo rugsėjo mėn. nebemokama joks honoraras todėl, kad leidėjai nebeturi pinigų.

Mažasis teatras Derbyje

Derby Evening Telegraph šių metų sausio 1d. išspausdino didelį straipsnį apie Vilniaus Mažąjį teatrą, pavadintą Lithuania Set To Get In On The Act.

Rašinys iliustruotas trimis Vilniaus nuotraukomis. Derby teatro (Playhouse) vykdomasis direktorius David Edwards pasakoja apie savo ir teatro meno direktoriaus Mark Clements apsilankymą Vilniuje.

Autorius pateikia Lietuvos istorijos faktų, kurie nulėmė ypatingą lietuvių sukurtų spektaklių savitumą, nustebinusį Derby publiką pernai gegužę per Mažojo teatro atvežtą "Vyšnių sodą".

Derby teatro vadovai išsirinko Tumino režisuotą "Maskaradą", kurio pagrindą sudaro rusų poeto Lermontovo pjesė, jie ketina pasikviesti šio spektaklio kūrėjus šių metų pabaigoje arba 2000-ųjų pradžioje.
- Iš Vilniaus grįžome kupini gerų jausmų miestui ir kraštui, sužavėti daugybe gerų spektaklių ir nekantraudami papasakoti apie tai savo žiūrovams,- sakoma straipsnyje.

Lietuva po dvidešimties metų

K. Baronas

Vokiečių-baltiečių draugijos suvažiavime 1998 m. spalio 17 d. Lueneburg (š.Vokietija) paskaitą apie Lietuvą skaitė dr. B. Frisch.

Pasirodė, kad jis 1988 m. spalio mėn. viešėjo Vilniuje, matęs pasirodančios laisvos Lietuvos saulės spindulius, kadangi spalio 22 d. pradėti Sąjūdžio steigimo darbai. Visuomenėje - džiaugsmas, reikalaujant autonomijos Sovietų sąjungos ribose. Tik Sąjūdis reikalavo visiškos nepriklausomybės.

Nuo šių atmintinų dienų iki 1991 m. atkurtos nepriklausomybės, matoma labai didelė pažanga, tačiau kartu daug prieštaravimų, ypač Lietuvos politiniame gyvenime. Vokietis skiria tris fazes: 1). Tautinio žygio kelią, 2). Reformkomunistinį laikotarpį, 3). Konservatizmą. Tame kelyje, didžiausiu laimėjimu reikia laikyti Sąjūdžio pergalę 1990 m. kovo mėn. balsavimuose, kadangi piliečiai rėmė mestą nepriklausomybės šūkį, atkūrimą nepriklausomybės ir vėl reformkomunistų pergalę, kadangi gyventojai buvo nepatenkinti Vytauto Landsbergio valstybės vadovavimu.

Politinis kelias po 1994 m. savivaldybių ir 1996 m. Seimo balsavimų kiek įsitvirtino. Po aštuonių Sąjūdžio įsteigimo metų ir aštuonių nepriklausomybės metų, aiškiai pastebima pažanga. Taip vokietis pastebėjo 1998 m. rugsėjo mėn. apsilankęs Gedimino mieste. Tame laikotarpyje Rusijoje įsigalėjo ekonominė krizė, tad lietuviai džiaugėsi nepriklausomybe savoje valstybėje, kurioje yra didžiausia įvairių prekių pasiūla, laiku išmokomos pensijos. Tas skirtumas ypač matomas, palyginus Lietuvą ir kaimyninę Gudiją. Deja, radijo ir televizijos pranešimai sako, kad Rusijos krizė palies ir Lietuvos ekonominį gyvenimą, nes Rusija negali apmokėti pav. eksportuojamų pieno gaminių - sviesto, sūrių, tad įmonės 'sėdi' ant eksportui skirtų gaminių sandėliuose.

Kails! Eg koyte poyte pennega doyte!

M. Barėnienė

1974 m., kaip rašo kalbininkas Algirdas Sabaliauskas knygoje *We, the Balts,* amerikietis studentas Stephen C. McCluskey, rinkdamas medžiagą disertacijai apie viduramžių filosofiją, mikrofilme užtiko seną lotynišką rankraštį Baselio (Šveicarija) universiteto viešoje bibliotekoje ir jame pastebėjo dvi eilutes jam visai nežinoma kalba. Jo dėmesį atkreipė tai, kad tarp tų eilučių buvo kreivotas (netaisyklingas) piešinys, vaizduojąs jauną bernioką, kuris pakeltoje dešinėje rankoje laiko kažką lyg vėliavą ar didelį apvalų puodą be rankenos.

Studentas apie tą savo radinį tuoj pasakė mokslo draugui Valdis Zeps, o tas parašė kalbininkui baltistui Williamui Schmalstiegui (Amerika), kuris tuoj pat painformavo norvegų baltistą Christian S. Stang ir Vilniaus universiteto profesorių baltistą Vytautą Mažiulį.

McCluskey, Schmalstiegas ir Zeps apie tą juos nepaprastai sujaudinusį radinį 1975 m. atspausdino straipsnį Pennsylvanijos universiteto žurnale. Ir V. Mažiulis išspausdino straipsnį Lietuvoje leidžiamajame žurnale *Baltistika.* Jo straipsnio antraštė: *Seniausias baltų rašto paminklas.*

Kad prūsų kalba parašytosios tos dvi eilutės buvo senos, rodė tai, kad tame pačiame puslapyje buvo 1369 metų data. Tas prūsų kalbos tekstas yra 200 metų senesnis, negu lietuvių kalba 1547 m. išleistas Mažvydo Katekizmas. O tos eilutės skamba šitaip:

Kayle rekyse thoneaw labonache thewelyse
Eg koyte poyte nykoyte pennega doyte

Kaip pasakoja A. Sabaliauskas, didžiulis nesutarimas kilo tarp tų baltistikos mokslininkų, kaip reikia išskaityti tas eilutes, o ypač kaip reikia jas išversti.

Tęsinys sekančiame puslapyje

Šypsokis - sveikatą lopyk...

- Aš noriu, kad perlai, kuriais turiu pasipuošti pirmame veiksme, būtų tikri, - sako kaprizinga artistė.
- Gerai, bus, - sako įsiutęs režisierius, - viskas bus tikra: ir perlai pirmame veiksme, ir nuodai paskutiniame.

******

Ar jūs prisipažįstate, kad norėjote patekti į operą būdamas girtas.
- Aišku! Blaiviam tokia mintis man net į galvą nešautų.

******

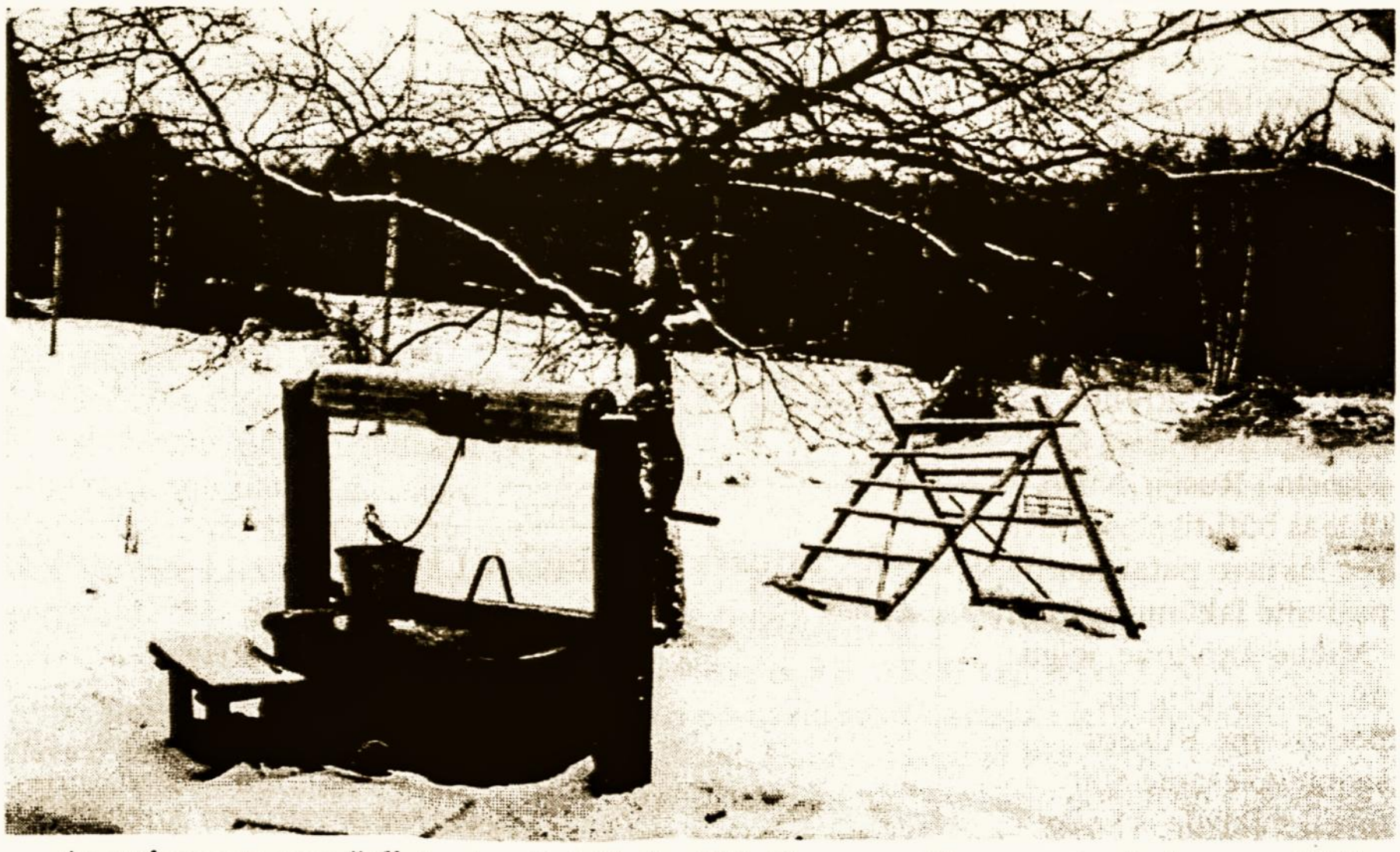

Ar atsimenate savo šulinį sniegeliui iškritus? D. Furmonavičiaus nuotr., Labanoras 1998

(Kails! Eg koyte poyte pennega doyte! Tęsinys iš 5 psl.)

Amerikiečiai išvertė taip:

Į tavo sveikatą, pone! Tu nesi geras draugužis,
Jeigu tu nori išgerti ir nenori mokėti pinigų.

Prof. V. Mažiulio vertimas taip skamba:

Sveikas, pone! Tu nebe geras dėdelis, -
Jeigu tu nori gerti, (bet) ne (be) nori tu pinigų duoti.

Pagal prof. V. Mažiulį, balsė 'e' prie žodžių kails-e, rekys-e, thewelys-e ir t.t. buvo pridėta tik dėl ritmo. Baltistai jau žinojo, kad žodžiai *kails* prūsiškai reiškia sveikas, *rikis* - Viešpats, ponas, *thawas* - tėvas, *labs* - geras, *nykoyto* - nenori tu ir t.t.

Manoma, kad tas prūsų kalbos tekstas į Baselį galėjo patekti iš Prahos. Gali būti, kad jis parašytas linksmai nusiteikusio padaužos studento, o gal ir kokio prūso (prūsus germanai galutinai užkariavo 1283 m.), nes čekas, lenkas, vokietis, net ir lietuvis nesugebėtų surimuoti prūsiškai. Gal parašė užpykęs ant savo pasigėrusio draugo, kuris neturėjo pinigų sumokėti už tą alų, kurį jis išgėrė. Tikriausiai parašė ir kitą dieną užmiršo. O dabar, po 600 metų, susėdę labai rimti kalbininkai-baltistai sprendžia to padaužos kūrinį. Tos dvi eilutės ir yra pats seniausias iki šiol žinomas prūsų kalbos tekstas.

O dabar švenčių proga:

Kails! Gennas bhe (bei, ir) Wijra -
Eg koyte poyte pennega doyte.

Kai valdovas nežino, ką jis valdo

"The Sunday Times" gruodžio 27 d. išsispaudino Norman Davis pasakojimą, kaip jis prieš septynetą metų British Airways lėktuvu skrido į Maskvą pasidairyti po mirties patale atsidūrusią Gorbačiovo Sovietų Sąjungą. Skrendant Rygos įlanka, lakūnas paskelbė, kokiu greičiu ir kaip aukštai skrendama ir dar pridėjo, kad jau įskrista į Rusiją. Norėdamas būti tikslus, Davis per lėktuvo patarnautoją pasiuntė lakūnui raštelį: "Mielas kapitone, jeigu mes dabar kaip tik perkirtome Rusijos sieną, tai esame 500 mylių nuklydę iš kelio. Prašau patikrinti savo žemėlapius ir patvirtinti, kad mes dabar kaip tik praskridome Latvijos sieną- Sovietų Sąjungos sieną. Ar Rusija gal prisijungė Latviją po to, kai mes išskridome iš Heatrow ? Nuoširdžiai jūsų. Vieta 21 F."

Jau ta įžanga rodo, kad Norman Davis skrisdamas gyvena mirusios Sovietų Sąjungos vaizdais, išnarstydamas tą imperiją taip, kaip turėtų būti. Nors ir įdomus tas jo straipsnis bet per didelis mūsų laikraščiui. Tai sustokime ties paskutinėmis straipsnio pastraipomis, koriose rašoma apie Lietuvą. Baigęs aiškinimus apie Britanijos sudėtines dalis, autorius toliau sako:

"Taip prieiname prie Gorbačiovo. Jis šešerius metus valdė kaip (KPSS) generalinis sekretorius, pats galingiausias didžiausios pasaulio valstybės žmogus. Jis buvo pats padoriausiais iš visų sovietinių vadų ir nuoširdžiai ketino reformuoti tą baisų režimą, kurį jis paveldėjo. Bet bėda buvo ta, kad jis išaugo tokiame pasaulyje, kuriame istorija ne tik cenzūruojama, bet ir klastojama. Tai dėl to jis pasidarė vyriausiu Kremliaus diktatorium neturėdamas nė mažiausio supratimo apie valstybę, kurią jis valdė. Stačiokiškai šnekant, jis nežinojo, kas yra ta Sovietų Sąjunga ir kaip ji buvo sudaryta. Kaip rusai, jis visada kalbėdavo "maja strana", mano kraštas. Taigi jis darė pačias paprasčiausias klaidas.

Gorbačiovas, pavyzdžiui, buvo vienintelis toks sovietinis

Lithuanian Airlines

Winter Schedule effective from 25th October

Monday, Tuesday, Wednesday, Friday, Saturday

TE 452	VILNIUS dep. 13.15	-	HEATHROW arr. 15.15
TE 453	HEATHROW dep. 16.15	-	VILNIUS arr. 20.05

Sunday

TE 452	VILNIUS dep. 12.50	-	HEATHROW arr. 14.50
TE 453	HEATHROW dep. 15.50	-	VILNIUS arr. 19.40

BOEING 737 aircraft
Attractive prices for senior travellers

Flight reservations and enquiries
Phone: 0181 759 7323
Fax: 0181 745 7346

generalinis sekretorius, kuris įkėlė koją į Lietuvą. Jis nuėjo ten pradėdamas savo sovietinius pasivaikščiojimus. Lydimas televizijos darbuotojų, iššoko jis iš Limuzino, atsidūrė minioje, paspaudė pasidabrėjusiais plaukais džentelmenui ranką ir su įkarščiu paklausė jį: "Kaip aš galiu padėti ?" Ramiai ir mandagiai lietuvis jam atsakė maždaug šitaip: "Kad klausiate, tai jūs rusai, užpuolėte ir jėga 1940 metais sunaikinote mūsų kraštą. Geriausiai galite mums padėti kaip galima greičiau pasitraukdami". Tai taip Gorbačiovas sužinojo, kad "jo kraštas" nėra tas pats kaip Lietuvos. Bet jis neišmoko pamokos. Galutinai jis suprato, kai parengė savanoriškos sovietinių respublikų sąjungos planą. Jo komunistiniai draugai savanoriškai tokiems dalykams nepritarė. Ir respublikų vadai buvo praradę domėjomąsi sąjunga. Pagaliau po jo artimiausių pakalikų suorganizuoto juokingo perversmo jis pravirko".

Lietuvoje

●Lietuvos pramonininkų konfederacijos (LPK) iniciatyva Lenkijoje įkurta pirmoji Lietuvos eksporto ir importo įmonė *Liteximp*. Tai yra pirmoji Lietuvos eksporto ir importo įmonė užsienio šalyse. Jos steigėjai - trys LPK nariai: *Jonavos Achema, Mažeikių nafta ir Alytaus tekstilė*. Pagrindiniai bendrovės *Liteximp* tikslai - sudarinėti prekybos sutartis tarp Lietuvos pramonės įmonių ir Lenkijos partnerių. Lietuvos prekybos su Lenkija saldo yra neigiamas ir siekia 1.2 mlrd. litų.

●Lietuva reklamuojama ir be valstybės pagalbos. Studija *A Propos* sukūrė pusės valandos užsieniečiams skirtą reklaminį videofilmą apie Lietuvą *Discovering Lithuania* (Lietuvos atskleidimas). Šiame filme vaizdžiai paaiškinama, kur yra Lietuva, pasaskojama jos istorija, apibūdinama santvarka, pinigai, religija, svasrbiausios šakos, amatai, kultūra. Trumpai apibūdinamos Lietuvoje gyvenančios nacionalinės mažumos, lietuvių tautiniai valgiai. Kai nacionalinis sportas išskiriamas krepšinis ir jo žvaigždė Arvydas Sabonis. Iš menininkų pristatytas dailininkas M. K. Čiurlionis. Filme pasaskojama apie didžiausius Lietuvos miestus. Lietuvą užsieniečiams pristato iš Chicago atvykusi aktorė Larisa Lizgameris, Lietuvoje dėstanti anglų kalbą. Šio filmo kūrimą finansavo privačios kompanijos. Jis kainavo 80000 litų. Didžiąją dalį lėšų skyrė bankas *Hermis*.Dabar svarbiausia išplatinti filmą užsienio šalyse. Galvojama apie dar du reklaminius filmus, kuriuose būtų pristatyta Lietuvos turizmo infrastruktūra bei ekonomika.

●Šiauliuose Lietuvos dujininkai, šalies dujų investicinio projekto rėmėjai, statybininkai šventė darbų pabaigtuves: nuo panevėžio iki Šiaulių nutiestas naujas galingas 80 kilometrų magistralinis dujotekis. Nuo šiol dujų stygiaus nebejaus Klaipėda ir visa Vakarų Lietuva. Į magistralę Panevėžys-Šiauliai investuoti 84 milijonai litų. Didžiausias šio etapo rėmėjas - Kuveito arabų šalių ekonominio vystynmosi fondas. Iki 2000 metų bus įgyvendintas naujas projektas, pagal kurį bus nutiesta 130 kilometrų dujotekio: pirmiausia - nuo Šiulių iki Kuršėnų ir į mažeikius.

●Lietuvos banko užsienio atsargose esasnčios 5.9 tonos aukso paskutinę praeitų metų dieną turėjo būti perkainuotos pagal dabar galiojančią tvarką. Nuo pernai gruodžio 31-osios Lietuvos banko aukso uncija įkainota $283, visas auksas įvertintas $52.7 mln.

Iki 1997 m. gruodžio 31-osios aukso atsargų, esančių šalies centrinio banko užsienio atsargose, vertė kilo trejus metus. Ji siekė $333 už unciją.

ELR

Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos Centro valdybos posėdyje

1999 m. sausio 17 d. įvykusiame DBLS CV posėdyje einantis pirmininko pareigas Klemensas Tamošiūnas pasiūlė politologo Dariaus Furmonavičiaus kandidatūrą. Darius Furmonavičius dėl didelio krūvio Universitete, susijusio su dr. disertacijos ir knygos rengimu atsisako kandidatuoti į pirmininko postą ir pasiūlo Juozo Levinsko kandidatūrą. Jaras Alkis pasiūlo Vlado Gedminto kandidatūrą. Vladas Gedmintas esamose sąlygose atsisako kandidatuoti ir sako remsiąs Juozą Levinską. Balsuojama rankų pakėlimu, vienbalsiai už Juozą Levinską.

DBLS sekretoriaus pareigas eina Klemensas Tamošiūnas, DBLS iždininko - Darius Furmonavičius.

Kovo mėn 15 d. 7:30 įvyks Mūzos Rubackytės koncertas Whitehall koncertų salėje.

Balsų dauguma nutarta surengti DBLS įkūrėjo ir Garbės nario P. Varkalos pagerbimo iškilmingus pietus kovo mėn. 28 d. 14 val. norintys dalyvauti užsirašo iš anksto.

Sekantis posėdis vasario 21 d., sekmadienį Lietuvių Namuose 13 val.

LNB naujienos

Iš East Hampshire Council jau yra gautas leidimas Sodybai naudotis Viešbučio teisėmis.

Taip pat yra gauta iš hampshirio Ugniagesių Komandos nurodymai kas reikalinga padaryti priešgaisrinei apsaugai.

Kontraktas jau pasirašytas prieš 5 savaites, bet lietingas oras ir gaisro išbėgimo kelio pakeitimas, neleido Kontrakto laiku pradėti.

Bendrovės Direktorių valdyba nutarė prie pertvarkymo 1- mos fazės prijungti Calor dujų energijos įvedimą virtuvės naudojimui ir centraliniam šildymui, pertvarkyti priešgaisrinę apsaugą, virtuvę ir dalį stogų vandens nutekėjimo sistemos atnaujinimą.

LNB direktorių valdyba

Lietuvių Namų skyriaus narių susirinkimas

1999 m. vasario 7 d. 15.00 val. įvyks DBLS Lietuvių Namų skyriaus narių susirinkimas Lietuvių Namuose 17 Freeland Road, Ealing, London W5 3HR.

Bus sprendžiami administracinio pobūdžio klausimai, todėl būtų malonu matyti susirinkusius visus Lietuvių Namų skyriaus narius.

Lietuvių Namų skyriaus pirmininkė

LITHUANIAN 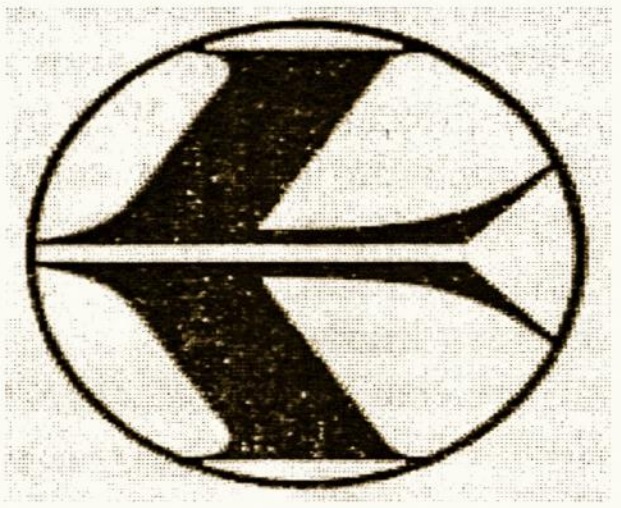 ***AIRLINES***

WINTER MADNESS!!!

LONDON-VILNIUS

FOR JUST £150 RETURN

(AIRPORT TAXES NOT INCLUDED)

Travel between
January 1st and February 28th, 1999

For further information and conditions contact your Travel Agent

or

LITHUANIAN AIRLINES
Tel. 0181 759 7323

Mums rašo...

Jau keliolika metų skaitau EL ir kartkartėmiss esu prisidėjus savo plunksna. Žiūriu su pagarba į palyginant nedidelę Britanijos tautiečių grupelę, sugebančią išleisti tokio lygio leidinį. Jis turi būti pavyzždiu emigracijos, arba kaip madinga sakyti 'diasporos', spaudai. Sveikinu vadovybę ir bendradarbius ir linkiu gerų bei sėkmingų Naujųjų Metų - 1999!

Štai keletaa minčių, kurios gal padėtų užtikrinti šviesesnę EL ateitį. Prašau nedidinti laikraščio, o likti prie dabartinio formato ir puslapių skaičiaus. Neleiskite dažniau kaip kartą į dvi sasvaites, nes galite pritrūkti medžiagos. Dėl turinio pageidaučiau mažiau vietinių barnių ir ginčų, o daugiau žinių iš platesnio pasaulio, kur gyvena lietuviai, kad pateisinti pasirinktą *Europos lietuvio* vardą. Nieko neturėčiau prieš lengvesnio turinio, humoristikos ar literatūros straipsnius. Tai pritrauktų daugiau skaitytojų. Galop primenu - gyvuosite ir toliau, jei atrasite daugiau skaitytojų, ypač iš užjūrio kraštų. *Kiekvienas dabartinis skaitytojas tesuranda vieną ar daugiau prenumeratorių!* Kaip pavyzdį siūlau savo ilgametę pažįstamą iš Utah valstijos (pridedu adresą), labai pasiilgusią lietuvių ir lietuviškos spaudos.

Patarčiau niekam nemokėti didelių honorarų...

Su geriausiais linkėjimais,

Hypatia Yčaitė Petkus, Albuquerque, New Mexico, JAV

***

Gerbiamieji,

Pirmiausia leiskite prisistatyti. Nuo 1949 m. gyvenau Britanijos Leigh mieste, Lancashire. Dirbau anglies kasykloje. Priklausiau DBLS Leigh skyriui. Po darbo dažnai teko lankytis Manchesterio Lietuvių klube, ypač kokio minėjimo proga. Ten skaitydavau savo darbus, eilėraščius arba kokį kitą trumpą rašinėlį. 1992 m. išvykau į Pietų Afriką, kur ir pasilikau gyventi.

Čia gyvenant, 1997 m. gegužės 8 d. per Johannesburg 702 (Seven-o-two) radiją teko išgirsti didelį Lietuvos apšmeižimą dėl žydų žudynių Lietuvoje, vokiečių okupacijos, 1941-44 m. Į Pietų Afriką buvo atvykęs Efram Zuroff iš Izraelio Rosenthal centro. Čia jis davė pokalbį per 702 Talk Radio. Pokalbį pravedė John Robbie. Tema ėjo apie 'Holecaust' žydų žudynes Lietuvoje ir Lietuvos prisidėjimą prie žydų naikinimo. Pokalbio metu Zuroff kaltino Lietuvą žydų žudynėmis labiau negu pačią kaltininkę Vokietiją.

Man pasisekė gauti to pokalbio garso juostelės įrašo kopiją. Padariau dar trys nuorašus. Vieną jų 1997.5.19 d. pasiunčiau su paaiškinamu laišku *Kauno Dienai;* antrą *Dienovidžiui.* Iš *Dienovydžio* vyr. redaktorės Aldonos Žemaitytės gavau atsakymą: 'Dabar Lietuvoje žydų žudynių reikalu niekas nenori kalbėti. Vienu žodžiu Lietuvoje žydų bijo - vieni dėl biznio, kiti dėl karjeros. Su bet kuo užvedus tą temą, žmonės nusisuka ir eina į kitokį pokalbį'. Iš *Kauno Dienos* atsakymo negavau, nors ir rašiau pakartotinai. Negavęs atsakymo, 1997.10.14 d. juostelę su laišku pasiunčiau Lietuvos Seimo pirmininkui prof. V. Landsbergiui. Siunčiau registruotu paštu. Negrįžo, tai aišku, kad gavo, bet atsakymo laukiu dar ir šiandieną. Man tai yra nesuprantama! Kaip lietuvis gali bijoti žydo, sėdinčio Izraelyje ar Lietuvoje. Sausio 13-tą lietuvis nebijojo tankų, nei sovietų armijos galybės. Savanoris-kūrėjas savo drąsa ir pasiryžimu nugalėjo net trys priešus, kurie veržėsi į mūsų kraštą. Knygnešiai plėtė lietuvišką raštą ir nugalėjo Caro korikus. Lietuviai išsilaikė per Sovietų okupaciją, o jos metu partizanai nepabūgo NKVD-istų žiaurumų, ir garbingai žuvo Lietuvos miškų raistuose, bunkeriuose. Kas dabar pasidarė? Žydas šmeižia Lietuvą, bet lietuvis bijo tarti pasipriešinimo žodį ir atmesti kaltinimus.

Su šiuo laišku siunčiu juostelę *Europos lietuviui,* kad žinotumėt, kaip žydas niekina mūsų tautą, mūsų tėvynę Lietuvą.

Baigdamas linkiu EL ir jo bendradarbiams linksmų šv. Kalėdų ir sėkmingų Naujųjų Metų.

Juozas Arbačiauskas, Pietų Afrika, 1998.11.14 d.

Toronte, Kanadoje
2000 m. birželio 30 - liepos 1 ir 2 d.d.
įvyks

Jau pradėti finansų telkimo ir kiti organizaciniai darbai. Meno vadovais sutiko būti Rita ir Juozas Karasiejai. Lietuvių tautinių šokių institutas ragina visas tautinių šokių grupes užsiregistruoti iki 1999 m. vasario 16 d., kad būtų galima pradėti kuo greičiau derinti paruoštą programą su tiksliais skaičiais.

Informacija gaunama:
R. Jonaitienė
116 Humbervale Blvd., Toronto, Ont.,
Canada, M8Y 3P7
E-mail: jonaitis@pathcom.com

Lietuvių gydytojų premija poetui Baliui Auginui,

Ohio (JAV) lietuvių gydytojų draugija kasmet skiria premiją kuo nors pasižymėjusiam lietuviui.

Šįmet lapkričio mėn. Draugija premija atžymėjo poetą Balį Auginą už visus lietuviškus darbus Clevelande, kuriuos jis atliko per 50 metų. O jis ten įsteigė lietuvišką vadiją, dainavo ir grojo M.K.Čiurlionio dainų ir šokių ansamblyje, organizavo koncertus, literatūros vakarus ir vadovavo jiems. Premijos paskyrimo proga Clevelande įvyko didelis Balio Augino kūrybos vakaras. Lietuvoje B.Auginas yra buvęs Kauno Radiofono diktorius, o taip pat ir spaudos bendradarbis.

Česlovas Valdemaras Obcarskas

KALĖDOS

Nors gruodžio mėnesį
Vyšnios nežydi, -
Vis tik laukiu Kalėdų šventų,
Ten kur Betliejaus žvaigždė naktį sužiba
Virš gimusio Kūdikio
Prakartėlės - namų.

Lietuvių skautų sąjungos Europos rajono veiklos apžvalga

v.s. Vida Gasperienė, LSS Europos rajono vadė

Skautų Aidas Nr. 9, 1998 m. lapkričio mėn., tiksliai apibrėžia pirmuosius skautiškus žingsnius 1918 metais nepriklausomoje Lietuvoje.

Vartant skautiškus žurnalus, knygas, albumus, atrodo, kad tie 80 metų prabėgo kaip žaibas. Užaugo, paseno ir paliko šį pasaulį daugel labai žymių skautavimo pirmūnų Britanijoje. Kitų veikėjų vaikai ar anūkai, pasižymėję Anglijos veikloje, tęsia šį darbą užjūriuose (pav. dabartinė LSS Tarybos Pirmininkė v.s. Birutė Banaitienė, gyvenanti JAV, savo jaunystėje Šiaurinėje Anglijoje kartu su tėveliais aktyviai skautavo). Šiuo laiku turime DBLS Centro valdybos direktorių tarpe net tris skautus, vienas jų yra dar aktyvus skautavime.

Aš pradėjau skautauti Anglijoje, ką tik atvykus iš pokarinės Vokietijos, bet tos veiklos netęsiau. Tuo metu lietuvių kolonijose buvo visokių politinių, jaunimo, kultūrinių ratelių. Sunku būdavo suprasti ir žinoti, kuriam rateliui geriausiai priklausyti. Jaunystės norai tais laikais buvo stipriai valdomi vyresniųjų.

Į skautavimą grįžau jau sukūrusi šeimą, ir kartu su vyru nusprendėm, kad geriausia lietuviška mokykla mūsų jaunai šeimynėlei yra lietuviškas skautavimas.

Per visą mano 19 metų skautiškos veiklos laikotarpį ši veikla davė daug malonumo, džiaugsmo, na, ir rūpesčių.

Pasiėmiau Seserijos atstovės veiklos vadžias į savo rankas 1987 m. (deja, neatsirado kitų norinčių). Dirbau kartu su ilgamečiais skautininkais v.s. Juozu Maslausku, v.s. Gajute ir Vincentu O'Brien, skautininkais Irena ir Algiu Gerdžiūnais, v.s. Stepu B. Vaitkevičium, Garbės nariu skautininku Antanu Philpott, ps. Kristina Harmes, ps. Rima Gasperaite. Talkininkaujant keliems jaunesnės kartos skautams organizavome iškylas, sueigas, stovyklas. Daug, labai daug, raštiškų darbų praėjo pro rankas palaikant ryšius su LSS centru JAV-se. Aplankėme rajonui priklausantį *Aušros* tuntą Vasario 16-tos gimnazijoje Vokietijoje, Tuntininkų konferenciją Klevelande ir vėliau VII Tautinę stovyklą JAV.

Skautiška veikla Didž. Britanijoje pagal sąlygas yra patenkinama, bet galėtų būti pilnesnė. Asmeniškai norėčiau matyti daugiau Britanijos lietuvių jaunimo, ypatingai tų, kurie yra sukūrę šeimas ir kurių vaikai jau yra sulaukę skautavimo amžiaus pradžios.

Skautų žurnalas *Budėkime* sulaukė pastovių skaitytojų ir, dėka mano vyro Henriko, buvo pradėtas spausdinti praktiškiau, pagal finansines pajėgas. Pastaruoju laiku buvo rasta galimybė išleisti jį tris kartus į metus, o ne du, kaip būdavo anksčiau. Vasaros stovyklas Sodyboje aplankė daug garbingų svečių, rėmėjų ir skautininkų, kurie suteikė moralinės ir materialinės paramos, kad neapleistume šio darbo. Ypatingai daug visokeriopos paramos sulaukėme iš JAV. Stovyklos programos eina pagal anglų skautų reikalavimus, tik su stipriu lietuvišku 'priedu'. Jaunimas yra mokomas, kad jie yra viens kitam reikalingi, kad sugyvenimas sukuria draugystę, kad pagarba kitiems yra vienas iš svarbiausių gyvenimo nuostatų. Per visą 19 metų mano skautišką veiklą stovyklose vyravo draugiška nuotaika ir jaunieji stovyklautojai tikrai buvo geri vaikai. Visi, kurie aktyviai skautavo jaunystėje, užaugo padorūs ir atsakingi šio krašto tautiečiai ir turi gilią pagarbą Lietuvai. Kviečiu kitus ateiti talkon ir kartu dirbti draugiškoje nuotaikoje.

Kaip ir kitose organizacijose jaunieji ateidavo, išeidavo, o suaugę kai kurie vėl grįžo; žinoma - kiti 'dingo'. Vienu laiku buvo susirūpinta, kad viską reikės versti į anglų kalbą, nes mažai beliko lietuvių kilmės jaunųjų suprantančių lietuviškai. Bet, lyg aušra danguje, naujųjų lietuvių vaikai, jau pramokę anglų kalbos, pradėjo, kaip sakant, plaukti į stovyklas. Kai kurie jaunuoliai, priklausantys anglų skautų vienetams, pilnai supranta, kas yra skautavimas ir rimtai reaguoja į veiklą ir rodo vadovavimui iniciatyvą.

Šių metų bėgyje skautiška reprezentacija atlikta Bradforde (Margaretai Grybienei buvo įteiktas LSS Ordinas Už Nuopelnus su Rėmėjo kaspinu), Londone ir Sodyboje. Kitur buvo pasiųsti raštiški sveikinimai, pranešimai. Seserijos vyresnės skautės ir Brolijos skautai vyčiai (kurių veiklą stipriai atgaivino s. Vladas Gedmintas) susitinka keletą kartų metuose, nors atstumai yra dideli. Bendri 1998m. vasaros stovyklos likę įspūdžiai yra geri, ir nutarta laikytis panašios programos, nedaryti jokių pagrindinių pakeitimų. Jau keli metai kaip D. Britanijoje skautaujančių skaičius siekia 70.

Šiuo laiku daug pasitarnauja sekantys jaunieji skautai: Nijolė ir Tomas O'Brien, Jonas Žilinskas, Skot Mineikis, Daina, Tanya ir Rūta Gedmintaitės, Monika Raišytė, Simon Grybas, Jonathan ir David Harmes, Ria Charles, Kristina ir Vytas Jakimavičiai. Kiti jaunesni vadovai šiuo laiku yra užsiėmę studijomis arba darbo karjeros reikalais, bet nėra visai apleidę lietuviško skautavimo.

Tęsinys kitame Nr.

SKAITYKIME 'LIETUVOS AIDĄ',
Lietuvos Valstybės laikraštį
Pasaulyje pripažįstamas, kaip patikimiausias ir geriausias Lietuvoje žinių ir politikos dienraštis

Metinė prenumerata £120, -
Pusmečiui £60, -

Atsiuntę čekį iki sausio pabaigos, gausite nuo vasario 1-osios, kas savaitę šeštadienį arba pirmadienį 5 numerius
Pasiekia per kelias dienas oro paštu iš Vilniaus
Užsisakyti galite per

DARIŲ FURMONAVIČIŲ,
"Lietuvos Aido' įgaliotinį Jungtinėje Karalystėje
16 Hound Rd.
W. Bridgford
Nottingham NG2 6AH
tel. 0115-982-1892

Kronika

Mančesteris

Klubo susirinkimas

Š. m. sausio 9 d. MLSoc. Klubas turėjo metinį narių susirinkimą, kuriame valdyba ir revizijos k-sija padarė pranešimus, išnagrinėjo klubo reikalus ir išrinko valdybą 1999 metams.

Susirinkimą atidarė klubo pirm. A. Podvoiskis. Jis visus pasveikino su Naujaisiais Metais ir padėkojo už atsilankymą. Ir priminė, kad šie metai klubui ir šis susirinkimas yra jubiliejiniai, nes šią dieną suėjo lygiai 50 metų nuo šio klubo įsteigimo. Ši sukaktis bus atitinkamai paminėta vėliau. Tylos minute buvo pagerbti klubo nariai.

Susirinkimui pirmininkavo A. Bruzgys, sekretoriavo A. Gudelis. Praėjusio susirinkimo protokolą skaitė S. Sasnauskas. Revizijos komisijos aktą skaitė V. Bernatavičius. Pranešimus apie klubo veiklą ir finansinį stovį padarė pirmininkas ir sekretorius.

Pirmininkas pranešė, kad buvo pravesti klubo metinis ir pusmetinis susirinkimai, valdyba turėjo 12 posėdžių. Organizacijos turėjo savo posėdžius ir susirinkimus. Surengti Naujųjų Metų, Vasario 16 - kovo 11 d., Motinos dienos, Valstybės dienos ir kariuomenės šventės minėjimai. Kai kurie minėjimai surengti kartu su kitomis organizacijomis. Surengta daug privačių pobūvių ir arbatėlių po laidotuvių. Apsilankė Lietuvos ambasadorius Anglijai Justas Paleckis ir svečiai iš kitur. Mirė 4 klubo nariai, jų vieton įstojo kiti. Dabar narių yra 144: 119 lietuvių ir 25 rėmėjai. Klubas davė šalpų. Po lietuviškų pamaldų St. Chad's bažnyčioje ir per minėjimus visiems buvo duodami užkandžiai. Su organizacijomis buvo geras sugyvenimas. Su policija reikalų neturėta. Klubo narių lankymasis mažas. Pajamos sumažėjo. Klubo dar nesirengiama parduoti, bet reikia susirūpinti jo ateitimi, ypač dėl to, kad narių senatvės amžius artėja prie ribos, reikės apsispręsti: klubą laikyti ar parduoti. Šiais metais bus šauniai paminėta klubo 50 metų įsigijimo sukaktis.

Praėjusiais metais padaryta būtinų klubo remontų. Dabar klubas yra gerame stovyje, didelių remontų nereikia.

Pirmininkas padėkojo visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu talka prisidėjo prie klubo darbų ir išlaikymo. Sekretorius S. Lauruvėnas supažindino su klubo praėjusių metų pajamų-išlaidų apyskaita. Atskaičius išlaidas liko pelno. Kadangi prieš knygų uždarymą bravoras neatvežė klubo barui užsakytų prekių, tikrasis pelnas neaiškus.

Iš revizijos k-sijos priekaištų nebuvo.

Valdyba, be dviejų atsisakiusių, liko ta pati. Ją sudaro: pirm.- A. Podvoiskis /15-ti metai/, vicepirm. - H. Vaineikis, sekr. - S. Lauruvėnas, ižd. - J. Šablevičius. Nariai: J. Keturakis, A. Rimeikis, P. Virbickas ir K. Pažėra. Revizija: V. Bernatavičius, J. Podvoiskis ir S. Sasnauskas.

Prieš uždarant susirinkimą, klubo pirmininkas perskaitė ministro pirmininko G. Vagnoriaus ir seimo narės L. Andrikienės šventinius sveikinimus Mančesterio lietuviams.

***

Dėl seno amžiaus iš klubo valdybos ir pareigų atsisakė A. Myliūnas /79 m./ ir dėl susilpnėjusios saveikatos H. Pargauskas /76 m./. Jie abu, ypač A. Myliūnas, daug metų darbavosi klubui ir rūpestingai jį prižiūrėjo be atlyginimo, dažnai smulkias išlaidas apmokėdami savo pinigais. Anksčiau abu apdovanoti klubo padėkos lapais. Mes apgailestaujame dėl jų netekimo, nes nėra kuo jų pavaduoti. Už gausius nuopelnus klubui klubo valdyba bei nariai jiems tariame didelį ačiū.

A. Podvoiskis

Rochdale

Antanas Kaminskas tai 50-asis lietuvis miręs Rochdalėje

Gruodžio 1d. mirė a.a. Antanas Kaminskas, gimęs 1919. 06. 02, gyveno Šventaragio km. Igliškėlių valsč. Marijampolės apskr.

Prieš porą metų Antanui padaryta sunki širdies operacija, po operacijos ėjo silpnyn ir pamažu geso.
Buvo slaugomas jo pasiaukojusios žmonos Trudy.
Karo audros blaškomas buvo Rusijoje, Jugoslavijoje, Italijoje. Atvykęs į Angliją dirbo ūkio stovykloje Tadcosteryje. Persikėlęs į Rochdale dirbo medvilnės pramonėje ir kitur. Susipažino su Austrijos dukra Trudy, kurią vedė, įsigijo nuosavus namus, gražiai gyveno, susilaukė šeimos- dukros Amandos ir sūnaus Tony bei anūkų.

Gruodžio 7d. Antano palaikai sudeginti Rochdalės krematoriume.

Apeigas atliko kan. V.Kamaitis.

Antanas su savo žmona priklausė DBLS Rochdalės skyriui buvo pavyzdingas narys ir dosnus lietuviškiems reikalams.

Ilsėkis Dausų ramybėje. Liko liūdinti žmona, dukra, sūnus ir anūkai.

Liūdime ir mes Rochdalės skyriaus valdyba ir nariai.

Rochdalės sergantieji lietuviai

Žilinskas Stasys.

Ilgas laikas sergančiam Stasiui amputavo kairę koją. Jį slaugo- globoja jo pasišventusi žmona Olga.

Stasys ir Olga pavyzdingi DBLS Rochdalės skyriaus nariai.

Emilija Sasnauskienė.

Ji turėjo abiejų kojų klubų operacijas, ją kankina skausmai ir sunkiai vaikščioja.

Balys Liegus (Pikūnas).

Jis turėjo širdies operaciją, įdėtas Pace Maker.

Viktorą Motūzą kankina emfizema ir angina.

Visi ligoniai tikisi pagerėjimo.

Viktoras Motūza

Europos Lietuvio Redakcijai

Gerbiamieji, Europos Lietuvio 23 numeryje 1998 m. lapkričio 26 dienos, laiško autorius RIMAS MONTVILAS teigia, kad esu pašalintas iš Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos. Tai yra netiesa, kaip ir kiti kaltinimai skirti man tame straipsnyje.

Pagarbiai,

Jaras Alkis,
DBLS ir LNB direktorius

Europos Lietuvis - (The European Lithuanian) - A Fortnightly Lithuanian Newspaper

Published by Lithuanian Association in Great Britain Ltd and Lithuanian House Ltd
Redakcijos ir administracijos adresas:
Lithuanian House, 17 Freeland Road, Ealing, London W5 3HR, Great Britain. Tel. 0181 896 0355; Fax. 0181 896 0939.
E-mail:elietuvis@lith.demon.co.uk
Prenumerata: D.Britanijoje £20; Europoje £30; visur kitur pridedamos papildomos pašto išlaidos. Čekį išrašyti: Lithuanian House Ltd.
Skelbimų kaina: £5 už vieną skilties colį arba iš anksto susitarus su administracija.
Redaguoja redakcinė kolegija. Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai grąžinami tik susitarus. Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ar leidėjų nuomonę. Už įdėtą skelbimų turinį nei leidėjai nei redakcija nesiima atsakomybės.

Aukos 'Europos lietuviui'

Manchesterio lietuviai, vietoje gėlių a.a. E.Šovos laidotuvėms prisiuntė £34 spaudai. Aukojo: ir B. Bakys, V. M. Bylai - £10, Ald. Podvoiskienė, P. V. Virbickai po £5, V. Bernatavičius, S. Lauruvėnas, A. Remeikis, S. Sasnauskas po £2, A. Bruzgys, A. Gudelis, K. Pažėra, Ark. ir J. Podvoiskiai, J. Šablevičius po £1.

£30 - Z. Sledziauskas.

Po £10 aukojo: Kun. V. Kamaitis, A. Kasparavičius, B. Banys, B. Bakys. I. Eidukas.

Po £5 aukojo: P. Miliauskas, A. Kulikauskas, V. Kilius, V. Gruzdys, S. Bosikis, P. Poviliūnas, K. Pažėra, V. Motūza, J. Žaliauskas, J. Gudynas, B. Šimėnas, K. Brazinskas, J. Dunauskas, J. Kunigiškis, A. Turla, K. Bendoraitis, M.Gelvinauskienė, J. Levinskas, J. Dirvonskis.

Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.

Kronika

Britų - Lietuvių vaikų fondas

Škotijos Lietuvių Kultūrinis ir Socialinis Klubas - £500; J. Liūdžius, Bromley - £100; P. Dunn, Dovercourt - £90; S. Kaminskienė, Wolverhampton £80; T. M. Žemaičiai, Derby £50; U. Ivanauskas, Wolverhampton (a.a. Broniui Krikščiūnui mirus vietoj gėlių) - £50; V. Lukšys, Peterborough - £20; M. Blotnienė, Woodford - £20; V. Motūza, Rochdale (a.a. Antanui Kaminskui mirus vietoj gėlių) - £15; V. Krausauskas, Pontefract - £10; R. D. Sakalauskiai, Hants - £10.

Nuoširdžiai dėkojame už aukas

Fondo Sekretorė

Škotija

Per Tautos Šventę mes turėjome svečių iš Škotijos televizijos. Jie kuria filmą apie etnines grupes šioje vietovėje ir mes buvome pirmieji parinkti. Televizija filmavo lietuvių kalbos pamoką mūsų klube, mūsų Lietuviškas pamaldas ir padarė intervju su mūsų klubo nariais, kurie susirinko klube arbatėlei po pamaldų. Mums praneš kada filmas bus parodytas per televiziją.

Vėl mes surengėme Kalėdų pobūvį mūsų vyresniems nariams. Maistas buvo pateiktas, o taip pat nemokami gėrimai už 5 svarus. Kalėdų proga padovanojome £500 St. Andrews prieglaudai. Kitos Kalėdinės dovanos buvo - £500 Kinross vaikų prieglaudai, £500 - Lithuanian Children Relief Fund ir £500 Lietuvių Kolegijai Romoje.

Naujas klubo stogas kainavo £24,000. Tai paliko gilią vėžę mūsų atsargų fonduose.

Šventos mišios buvo laikomos už visus mirusius narius Gruodžio mėnesį. Šiais metais mes praradome du mūsų vyriausius narius Anastasia McGill ir Frank Milasius.

Mūsų klubas dirba be nuostolių, paprasčiausiai, kadangi mūsų komiteto nariai dirba laisvanoriškai. Jeigu algos būtų mokamos tai atsargos išsektų per du metus. Kaip bebūtų, jaunesnių lietuvių narių trūkumas sudaro sunkumų ateičiai.

Škotijos lietuvių klubas

Vokietija

Vokietijos LKB biuletenis teigia, kad naujasis Vokietijos ambasadorius Lietuvai Detlef von Berg oficialiai informavo ministrą pirmininką G. Vagnorių, jog nuo 1999 m. kovo 1 d. tarp Lietuvos ir Vokietijos įvedamas **bevizis režimas**.

Pamaldos

Bradforde
Vasario 7d., 12.30 val.

Derbyje - Bridge Gate
Kiekvieną trečią šeštadienį - 14.00 val.

Eccles
Vasario 14 d., 12.15 val.

Lietuvių sodyboje
Headley Park, Pickett's Hill, Bordon Hampshire GU35 8TE
Sekmadieniais 11.00 val.

Londone, šv. Kazimiero bažnyčioje
21 The Oval, E2 9DT (rytinėje miesto dalyje, prie Hackney Road).
Telefonas: 0171 739 8735.
Pamaldos sekmadieniais: 9.00 val. lotyniškai ir angliškai, 11.00 val. tik lietuviškai.

Šiokiadieniais šv. Mišios 8.00 val. ryte.Artimiausia požeminė stotis - Bethnal Green, Central Line.

Manchesteryje
Sausio 31 d., 12.30 val.

Nottinghame - Židinyje
16 Hound Road, West Bridgford, Nottingham NG2 6AH. Telefonas: 0115 982 1892.
Pamaldos šiokiadieniais 8.00 val. ryte. Sekmadieniais - 11.15 val.

GUNNEL TRAVEL SERVICES LTD
Offer the following air-fares to Vilnius

Lithuanian Airlines
Special Offer from Heathrow during January and February
£176.00 incl. tax
Conditions: 7 days advance purchase. Min stay SAT night/
Max stay one month . No changes permitted, if cancelled no refund.

Heathrow - Vilnius **£266.00 incl. tax**
Conditions: 3 days advance purchase. Min saty 3 nights/ SAT night. Max stay 3 mnths. Return can be changed in Vilnius against a fee. Cancellation fee 10% of ticket value after it has been issued.

NEW **£300.00 incl. tax**
Belfast, Glasgow, Teeside, Edinburgh, Leeds-Bradford, Manchester-Vilnius

Austrian Airlines daily ex SAT and SUN
Heathrow-Vilnius via Vienna **£264.00 incl.tax**
Manchester-Vilnius via Vienna **£279.00 incl.tax**

SAS daily
Heathrow-Vilnius via Copenhagen **£266.00 incl.tax**
Manchester/Glasgow/Edinburgh via Copenhagen **£279.00 incl.tax**

For further information and bookings, please contact
Gunnel Travel Service Ltd, 45 Woodthorpe Road, Hadleigh,
Suffolk IP7 5JB, Tel. 01473 828855, Fax. 01473 828866